

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 5 september 2023

Betreft Unesco State of Conservation-rapport Waddenzee Werelderfgoed

Geachte Voorzitter,

Van 10 tot 25 september a.s. komt het Werelderfgoed Comité van Unesco bijeen in Riyad, Saoedi-Arabië. Op de agenda staat ook het State of Conservation-rapport voor de Waddenzee (SoC). Hierbij ontvangt u, mede namens de staatsecretaris voor Mijnbouw, het rapport. Dit is gepubliceerd op 28 augustus 2023 en opgesteld door de International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) op verzoek van Unesco. Het SoC is naar verwachting een hamerstuk.

In het voorgestelde (concept)besluit dat wordt voorgelegd aan het Werelderfgoed Comité, maakt Unesco zich met name zorgen over delfstoffenwinning (de voorgenomen gaswinning Ternaard, zoutwinning Harlingen, oliewinning in Duitsland en de gaswinning boven Schiermonnikoog), het 'hand aan de kraan'-principe en de mogelijke effecten van deze winningen op de uitzonderlijke universele waarden van de Waddenzee. Daarnaast wil Unesco in de toekomst graag adviseren over de nog op te stellen milieueffectrapportage (mer) voor het kabel- en leidingentracé door de Waddenzee.

Het voorgestelde besluit bestaat uit de volgende vier belangrijke elementen voor Nederland:

- Uiterlijk 1 februari 2024 een State of Conservation opleveren voor de gehele (trilaterale) Waddenzee;
- Het uitvoeren van een strategische mer voor de gehele (trilaterale) Waddenzee met het oog op cumulatieve effecten van de projecten op het gebied van delfstoffenwinning en kabels en leidingen;
- De oproep om de gaswinning bij Ternaard niet te vergunnen en kritisch te kijken naar de zoutwinning;
- De MER voor kabels en leidingen door IUCN laten beoordelen voordat er een definitief besluit genomen wordt.

Nadat het Unesco Werelderfgoed Comité, op de bijeenkomst in Riyad, een definitief besluit heeft genomen, informeer ik uw Kamer over hoe we omgaan met de inhoudelijke adviezen. Afstemming is hierbij nodig met de andere betrokken departementen en met Duitsland en Denemarken.

Wat betreft de voorgenomen gaswinning bij Ternaard is op 11 augustus jl. bijgevoegde brief met kenmerk CLT/WHC/EUR/23/14436 ontvangen van Unesco. U kunt deze brief zien als een onderbouwing door het Werelderfgoedcentrum

(Unesco Parijs) van het voorgestelde advies aan het Werelderfgoed Comité. Ook deze brief neem ik mee in de inhoudelijk reactie op het definitieve besluit van Unesco over de SoC.

**Directoraat-generaal Natuur
en Visserij**

DGNV / 34683828

Christianne van der Wal-Zeggelink
Minister voor Natuur en Stikstof